

KIINALAINEN UUSIVUOSI – KEVÄTJUHLA "CHUNJIE"

Taustamateriaali

Teksti: Satu Toukkari

Kiina muuttuu vauhdilla, mutta osa vanhoista perinteistä ei menetä merkitystään. Kiinalainen uusivuosi on yhä edelleen kiinalaisten tärkein juhla. Sitä kutsutaan myös nimellä kevätjuhla ”chunjie”. Kiinalaisen ajattelutavan mukaan keväällä luonto herää uuteen henkeen ja on täynnä energiaa. Tämä koskee myös ihmisiä. Perinteisiin uudenvuoden rituaaleihin on kuulunut myös esi-isien palvonta.

Kiinalainen uusivuosi ajoittuu länsimaisen kalenterin tammikuun loppuun tai helmikuun alkuun. Nyt menossa oleva koiran vuosi vaihtuu sian vuoteen maanantaina 4.2.2019.

Kiinalaisen uudenvuoden juhlinta voidaan jakaa kolmeen jaksoon: Kevään tervehtimisen päiviin, Uudenvuoden aattoon ja Lyhtyjuhlaan. Juhla-aikaan liittyvät ilotulitukset, lohikäärme- ja leijonakulkueet, kansantanssit sekä puujaloilla kävely.

Ennen kevätjuhlaa koti siivotaan perusteellisesti. Tapana on, jos mahdollista, maksaa kaikki velat pois. Kevätjuhla on iloista aikaa, jolloin epäonnistumiset ja huolet unohdetaan. Jokainen on täynnä odotusta paremmasta elämästä ja menestyksestä uutena vuonna. Talojen ovenpieliin ripustetaan punaisia onnea, iloa ja harmoniaa toivovia tekstejä. Kristittyjen kotien koristeissa voi lukea myös raamatunlauseita. Kotien seinille ripustetaan myös värikkäitä perinteisillä piirustusmenetelmillä tehtyjä uudenvuoden kuvia. Tyypillisissä kuvissa on iloisia pulskia lapsia ja isoja kaloja.

Kala lausutaan samalla tavoin kuin yltäkylläisyys. Sillä kiinalaiset toivovat, että alkava vuosi sisältää yltäkyllin onnea, rakkautta ja rikkautta. Uudenvuodenaaton aterialla pöytään kannettuja ruokalajeja voi olla kymmeniä.

Uudenvuoden juhlinta on ennen kaikkea perheiden ja sukulaisten yhteistä juhlaa. Muualla asuvat kiinalaiset pyrkivät palaamaan kotiseuduilleen viettämään uuttavuotta yhdessä sukulaistensa kanssa. Manner-Kiinassa kaikki valtatie ruuhkautuvat kotiseudulle matkaavista kaupunkilaisista. Samoin julkiset liikennevälineet ovat tupaten täynnä.

Lapsille on tapana jakaa uudenvuodenlahjoja. Yleinen lahja on punainen, rahaa sisältävä kirjekuori. Kiinalainen uusivuosi merkitsee kiinalaisille samaa kuin länsimaisille joulu ja uusivuosi.

Lyhtyjuhla

Uudenvuoden juhlinta huipentuu Lyhtyjuhlaan. Tuolloin koti koristellaan monivärisillä paperi- ja silkkilyhdyillä. Joissakin kaupungeissa järjestetään lapsille juhla, jossa on esillä erilaisia, eläimiä ja ihmisiä esittäviä, paperilyhtyjä.

Lyhtyjuhlan aikana puistoja valaisevat lukemattomat punaiset lyhdet, joita kierrellään ihailmassa. Lyhtyihin kirjoitetaan toivomuksia, runoja ja arvoituksia, joiden ratkaiseminen on yksi monista mukavista asioista Lyhtyjuhlan aikana. Arvoitukset sisältävät yleensä sanaleikkejä tai vihjeitä, mitkä ovat perua tutuista runoista, sananlaskuista tai historiallisista henkilöistä. Lyhdet voivat olla kaikenmuotoisia ja -kokoisia, mutta väri on lähes poikkeuksetta punainen, Kiinan lempiväri. Punaista pidetään hyvän onnen värinä.

Herkuttelua riisipalloilla

Yksikään kiinalainen juhla ei ole mitään ilman herkuttelua. Lyhtyjuhlanä syödään tahmeasta riisistä valmistettuja taikinanyyttejä ja riisipallopeittoa. Riisipallot täytetään seesamitahnalla, makealla tai suolaisella täytteellä. Ne keitetään vedessä ja syödään omassa liemessään jälkiruokana.

Riisipallo maistuu paremmalta kuin näyttää. Pyöreä pallo symboloi täysikuuta, joka loistaa Lyhtyjuhlan aikana. Täysikuu symbolisoi perheen kokoontumista yhteen.

Lähde: Hai Guo: Matka kiinan kieleen ja kulttuuriin -kirja
www.kiinalainenuusivuosi.fi, <http://fi.gbtimes.com/kulttuuri>